

Pensjonistforbundet og SAKOs budsjettinnspill

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund innspill til budsjettføring i helse-og omsorgskomiteen

Kapitel 1.1 Bo trygt hjemme reformen

Pensjonistforbundet hadde forventninger om at Bo trygt hjemme-reformen skulle følges opp med en vesentlig økning i kommunens frie inntekter, en betydelig satsning på helse- og omsorgstjenestene, og en styrking av Husbankens virkemidler. Dessverre viser budsjettforslaget at reformen får en svært forsiktig start.

Den tilsynelatende økningen i kommunenes frie inntekter, er allerede spist opp av økte kostnader og andre satsninger. Regjeringen foreslår en realvekst på 6,4 milliarder kroner, men hele 5,9 mrd. av dette er for å dekke økte demografi- og pensjonskostnader. De øvrige 500 millioner kroner er bundet opp i satsninger på psykisk helse og rus og kompensasjon for omlegging av inntektssystemet.

Til tross for enkelte gode initiativ, for eksempel mer til Tørn-prosjektet og flere LIS1-stillinger, så er hovedinntrykket at regjeringen forventer at reformen skal gjennomføres innenfor trange rammer. Men skal den lykkes må det settes av mer ressurser til forebyggende og helsefremmende tiltak i kommunene.

Det settes av kun 75 millioner kroner på å følge opp bo trygt hjemme-kompetanse. Hvilket er svært lite når man tar i betraktning størrelsen på sektoren. Brukes i hovedsak på Tørn-prosjektet (piloter for mer heltidsarbeid og nye måter å arbeide på, som gir bedre bruk av helsepersonellens tid og kompetanse).

Det settes av 104 millioner kr til helse- og omsorgsforskning i kommunene. Det er bra, men likevel egentlig en omdisponering av midler fra de regionale forskningsfond

Kap 761. Omsorgstjeneste

Behov for flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger med heldøgn hjemmetjenester

De fleste eldre er friske og mestrer livet uten bistand fra det offentlige. Men med økende antall eldre og økt levealder vil flere ha behov for helse og omsorgstjenester, avlastningsplasser,

dagaktivitetstilbud og sykehjemsplasser. Den viktigste satsningen i helse- og omsorgstjenesten er forslaget om å øke investeringstilskuddet slik at det dekker 1500 heldøgns omsorgsplasser. Men tilskuddet går både til rehabilitering og nybygg, slik at den netto veksten i antall plasser blir lavere enn 1500. Om antallet plasser skal øke i takt med antall eldre over 80 år, så er det behov for en tilvekst på 1500 nye plasser hvert år, hvert år fremover.

Det er behov for å øke rammen til investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger. I tillegg bør dekningsgraden for tilskuddet økes, så flere kommuner ser seg råd til å bygge flere sykehjemsplasser.

Kap 770 Tannhelsetjenester

Tannhelsetjenesten for eldre.

Regjeringen la fram Meld.st. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar. I meldingen står det bla.a. at tiltak skal innrettes slik at de har størst effekt for dem som trenger det mest, men samtidig være bra for alle. Det er et samfunnsansvar å sikre at alle har gode forutsetninger for et godt liv med god helse.

Tannhelsetjenesten er dessverre «det siste hullet» i velferdssystemet i Norge. Tannhelsetjenesten bør inngå i egenandelstaket og er et godt virkemiddel for å utjevne sosiale helseforskjeller.

Mer helsefremmende og forebyggende tiltak til eldre i kommunene – et levende lokalsamfunn.

Bo-trygt hjemme reformen har som mål at eldre skal bli boende lengre hjemme. Dette forutsetter at eldre opprettholder god helse og livskvalitet. Det er behov for gode kartleggingssamtaler med eldre, helsestasjon for eldre, hjemmebudsordninger, møteplasser for eldre eks. eldre- og seniorsentre, ambulante tjenester med fokus på fysisk, psykisk helse og rus. Gode lavterskelaktiviteter i nærmiljø som eks. Sterk og stødig (fallforebyggende trening for eldre) og matombringstjeneste vil gjøre hverdagen enklere og bedre for mange hjemmeboende eldre.

Digital opplæring av eldre

Digitalisering er kommet for å bli. Selv om nærmere 600.000 i landet på ingen måte mestrer digitale verktøy godt nok raser teknologien fremover. Dette medfører et utenforskap som er direkte skadelig for dem som er midt oppi det. Ensomhet, følelsen av å ikke være med, ikke lenger strekke til i lokalsamfunnet etc. Pensjonistforbundet er svært opptatt av at vi må ta dette på alvor og hindre det digitale utenforskapet.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Pensjonistforbundet fikk sine første prosjektmidler til digital nybegynneropplæring fra Helsedirektoratet i desember 2015. Hvert år siden har forbundet mottatt midler til prosjektet som bare har blitt større og større. Pensjonistforbundet har holdt ulik type nybegynneropplæring - primært på nettbrett og smarttelefon - landsomfattende i 8 år. Dette har løftet den digitale kompetansen til eldre, fremmet sosial aktivitet og hindret ensomhet.

En viktig del av arbeidet er å etablere miljøer lokalt for digital læring. Det er ikke slik at når en eldre person har deltatt i nybegynneropplæring så er han/hun dermed utlært. Teknikken endres kontinuerlig, og miljøene for digital opplæring lokalt må bestå kontinuerlig. Behover for opplæring er økende og vil vedvare, både fordi vi blir flere eldre og fordi digitaleringen og teknologien brer om seg i økende omfang.

Vi er dermed både svært skuffet og overrasket at den potten vi har søkt midler fra - på totalt 6,1 millioner kroner i 2023- er kuttet i Hods budsjett. Dette skaper uforutsigbarhet for oss og vil vanskeliggjøre at vi kan fortsette vår aktivitet for å heve den digitale kompetansen blant eldrebefolkningen. Vi har også etablert og bemannet den eneste nasjonale digitale hjelpetelefonen for eldre som nå kan bli vanskelig å videreføre.

Vår oppfatning er at det eneste riktige ville være å styrke bevilgningen til å hindre digitalt utenforskap betraktelig. Det trengs et kraftig løft for å gi opplæring til dem som ikke mestrer digitale flater. Ansvaret må ligge på staten og kan utøves av det brede spekter av organisasjonsliv. Organisasjonene «vet hvor skoen trykker», Pensjonistforbundet med sine 750 lokallag over hele landet og lange erfaring med å drive opplæring må få fortsette sin virksomhet med å ruste eldre i møte med digitaliseringen.

Vi ber primært om at det gis flerårige øremerkede midler til vår og andre organisasjoner slik at vi blir i stand til på en forutsigbar måte å bemanne et opplæringskorps som tar ansvar for digital opplæring av de som i dag ikke mestrer å være digitale. Sekundært at midlene Pf og andre organisasjoner kan søke på for å drive digital opplæring kommer på plass igjen i HODs budsjett. Oppgaven er enorm og kostnadene store men helt nødvendige. Det motsatte kan fort koste mye mer.

Med vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
forbundsleder